

*ZFD1EA9A28

—

Gemeente Westervoort

Dorpsplein 1
Postbus 40
6930 AA Westervoort

(026) 317 99 11
gemeente@westervoort.nl
www.westervoort.nl

datum : 1 september 2020
zaaknummer : Z/20/069922 /201471306
onderwerp : Raadsinformatiebrief inzake ontwerpbegroting BVO DRAN
contactpersoon : Wytze Schouten

Geachte raad,

Het college informeert uw raad periodiek over het doelgroepenvervoer. Meestal is de aanleiding daarvoor de ontwerpbegroting van de BVO-DRAN.

Voor het doelgroepenvervoer van Avan neemt onze gemeente deel aan de BVO DRAN, de bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen, een gemeenschappelijke regeling van 18 gemeenten. Jaarlijks krijgt de raad de gelegenheid een zienswijze in te dienen voor de ontwerpbegroting van de BVO DRAN.

Zienswijzen worden gebundeld opgenomen en beantwoord in de uiteindelijke begroting die het bestuur van de BVO DRAN daarna opstelt. De timing van de zienswijzen is ieder jaar een complexe zaak, omdat de BVO DRAN de ontwerpbegroting pas kan verzenden na een bepaalde datum in het voorjaar, terwijl wettelijke regels bepalen dat de definitieve begroting inclusief zienswijzen begin zomer bij de provincie moet liggen.

Afhankelijk van de planning van raadsvergaderingen lukt het daardoor ieder jaar net wel of net niet om tijdig een zienswijze vast te stellen en in te dienen. Vaak is de uitkomst dat het college een concept-zienswijze indient “onder voorbehoud van instemming door de raad” zodat er vanuit de gemeente in ieder geval *een* zienswijze kan worden meegegeven.

Dit jaar is het door een samenloop van omstandigheden niet gelukt om tijdig een concept-zienswijze door het college te laten vaststellen. Niettemin acht het college het van belang om de raad te informeren over de stand van zaken inzake de BVO DRAN en het doelgroepenvervoer in bredere zin. Daarover het volgende.

Bijramingen doelgroepenvervoer

Doelgroepenvervoer is een opneemregeling. Ieder jaar kunnen meer of minder inwoners dan verwacht een voorziening krijgen. Elke reiziger (met name in het vraagafhankelijk vervoer) kan meer of minder reizen maken dan verwacht. En de kosten van het vervoer kunnen lager of hoger zijn dan verwacht door allerlei factoren waaronder verkeer, bundeling van ritten en toekenning van bijzondere indicaties zoals solovervoer.

De kosten van doelgroepenvervoer nemen jaar op jaar toe doordat de bevolking vergrijst. Aan de leeftijdsgroep 75-plus worden veel vervoervoorzieningen afgegeven en deze worden ook intensief gebruikt. De naoorlogse babyboomgeneratie (1945-1965) stroomt vanaf dit jaar in die leeftijdsgroep in. Puur op basis van demografie is een jaarlijkse toename van 5%-10% te verwachten. De leeftijdsgroep leerlingen vertoont geen grote verandering.

Kostenstijgingen BVO DRAN

In de gemeentelijke begroting is met de Voorjaarsnota 2020 een bijraming opgenomen op doelgroepenvervoer:

- van € 149.000 voor 2020
- van € 218.000 voor 2021 en verder

Deze bijramingen zijn overgenomen uit de meerjarenbegroting 2021-2024 van de BVO DRAN. Hieronder volgt een toelichting.

De BVO DRAN heeft in de begroting 2021 ook een nieuwe begroting 2020 opgenomen, die is berekend met de nieuwe tarieven die vanwege de aanbesteding vanaf 1 augustus gelden. De kosten die de BVO DRAN voor Westervoort in 2021 voorrekent zijn circa 10% hoger dan in de oude begroting 2020. Ook na 2021 stijgen de begrote kosten sterk.

De stijging na 2021 heeft met verschillende factoren te maken. Eén factor is de vraag, die al enkele jaren in alle doelgroepen stijgt. De BVO DRAN heeft dit vertaald in een jaarlijkse indexatie van de vraag, per doelgroep variërend van 5% tot 15%. Deze indexaties zijn naar het oordeel van het college ruim genomen en niet geschikt om vier jaar achter elkaar toe te passen. Voor één jaar vooruit acht het college dit niet onrealistisch.

Een andere factor zijn de nieuwe tarieven vanaf 1 augustus. Deze zijn voor het routevervoer hoger dan voorheen (grofweg 20%) en voor het vraagafhankelijke vervoer lager (grofweg 20%). Door veranderingen in berekeningssystematiek is een exacte voor-en-na-vergelijking op het niveau van één gemeente of doelgroep helaas niet uitvoerbaar.

Daarnaast speelt mee dat de indexaties worden toegepast op een vrij smalle basis van vervoerprestaties in het najaar van 2019. Dit maakt dat toevallige fluctuaties in het gebruik van het vervoer de begroting sterk kunnen beïnvloeden. Het fundament van vervoerprestaties, indexaties en rekenregels waarmee de BVO DRAN begroot wordt ieder jaar steviger; op dit punt is nog stevigheid te winnen.

Om deze redenen zijn de begrote uitgaven uit de begroting van de BVO DRAN niet verder dan voor 2021 overgenomen in de begroting van de gemeente. In al deze berekeningen zijn de gevolgen van het coronavirus nog niet meegenomen.

Maatregelen kostenbeheersing

Vervoervoorzieningen kunnen meer op maat van de behoefte worden toegekend en de eigen kracht van de inwoner kan meer worden aangesproken en versterkt. De spelregels (verordening, beleidsregels, voorzieningenniveau) kunnen worden aangescherpt. Hiermee kan worden bespaard op vervoer. Een eerste slag kan worden geslagen met enkele generieke maatregelen. Daarnaast kan er verdere besparing gerealiseerd worden door het bieden van maatwerk. De betekenis van “maatwerk” wordt omgevormd van “alles bieden wat de cliënt kan helpen” naar “alleen datgene bieden wat de cliënt echt helpt.”

Dit alles vergt wel dat de gemeente scherpere regels stelt en dat de lokale toegang meer inzoomt op de specifieke vervoersbehoeften en mogelijkheden van de inwoner en het netwerk. Dat vraagt om structurele uitgaven, bijvoorbeeld voor ov-abonnementen voor VSO-scholieren, ov-training voor ouderen, professionele analyses van rittenbakken, of het brengen van huisbezoeken aan ouders en leerlingen.

Omdat taxivervoer duur is, verdienen dit soort uitgaven zich snel meervoudig terug. Ter illustratie:

- taxivervoer voor een gemiddelde leerling kost de gemeente 3.500 euro per jaar.
- een ov-abonnement kost circa 700 of circa 1.200 euro per jaar en is dus ieder jaar een voordelig alternatief.
- Een training in zelfstandig reizen kost eenmalig tussen de 500 en de 2.500 euro per jaar en verdient zichzelf dus in één of twee schooljaren terug.

In de Voorjaarsnota 2020 is een bezuiniging opgenomen van 100.000 euro in 2021 en 179.000 euro voor 2022 en verder. In het vierde kwartaal komt er een voorstel in het college waarin ingegaan wordt op de kostenbesparingsmogelijkheden.

Nieuwe contracten BVO DRAN

Westervoort, Duiven en Zevenaar delen daarnaast een perceel voor routevervoer. De uitvoerder is Taxi Witteveen. Het vervoer wordt uitgevoerd onder de vlag van Avan, maar in de nieuwe opzet heeft de gemeente (net als vóór 2016 bij het leerlingenvervoer) weer direct contact met de planners. Naar verwachting maakt dit laagdrempelige oplossing van problemen eenvoudiger in contact tussen gemeente, vervoerder, inwoner en school of zorgaanbieder.

Plusbus

De colleges van Duiven en Westervoort hebben subsidie verleend aan de Stichting Plusbus om met geleasede busjes en vrijwillige chauffeurs (primair) inwoners naar dagbesteding te brengen. Dankzij de Plusbus zouden Duiven en Westervoort samen dit jaar naar verwachting enkele tienduizenden euro's netto besparen op dagbestedingsritten van Avan.

Door corona zal er dit jaar vermoedelijk geen of weinig besparing worden gerealiseerd op dagbestedingsritten door inzet van de Plusbus, om de simpele reden dat deze doelgroep sinds 16 maart nauwelijks nog reist, terwijl de subsidie aan de Plusbus niet wordt gekort. Dit omdat de kosten van de Plusbus hoofdzakelijk bestaan uit langjarige voertuiglease.

Coronavirus

Als gevolg van het coronavirus heeft het doelgroepenvervoer (Avan en Plusbus) vanaf 16 maart grotendeels stilgelegen en is vanaf mei geleidelijk aan weer meer gaan rijden. Vervoer naar dagbestedingen komt op dit moment als laatste categorie geleidelijk en gedeeltelijk weer op gang.

De BVO DRAN heeft besloten om in lijn met landelijke afspraken voor het sociaal domein 80% van de gedeelde inkomsten van vervoerders door te betalen. In de loop van de afgelopen maanden is het routevervoer geleidelijk weer op volledige inzet gekomen. De coronamaatregelen leiden echter ook tot hogere kosten in het vervoer; of er aan het eind van het jaar nog een financieel voordeel overblijft is nu niet te voorspellen.

Het vervoer van leerlingen en jeugdigen heeft met de nieuwe spelregels per 1 juli nauwelijks meer last van beperkingen vanwege het coronavirus. Het vervoer van kwetsbare ouderen, met name het routevervoer naar dagbesteding, blijft een punt van zorg.

Met vriendelijke groeten,

burgemeester en wethouders van Westervoort

Mr. J. Kersten
gemeentesecretaris

Drs. A.J. van Hout
burgemeester